

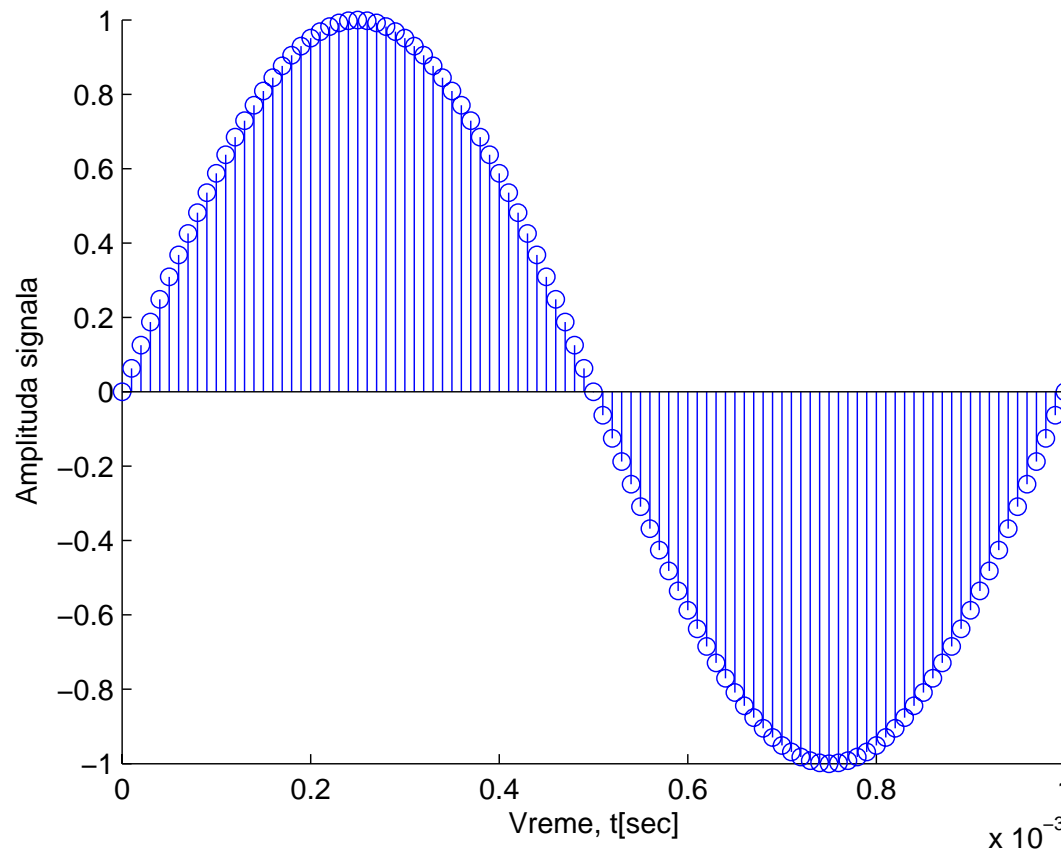
Univerzitet u Beogradu
Elektrotehnički fakultet

Principi modernih telekomunikacija

3b. Spektri i linearni sistemi

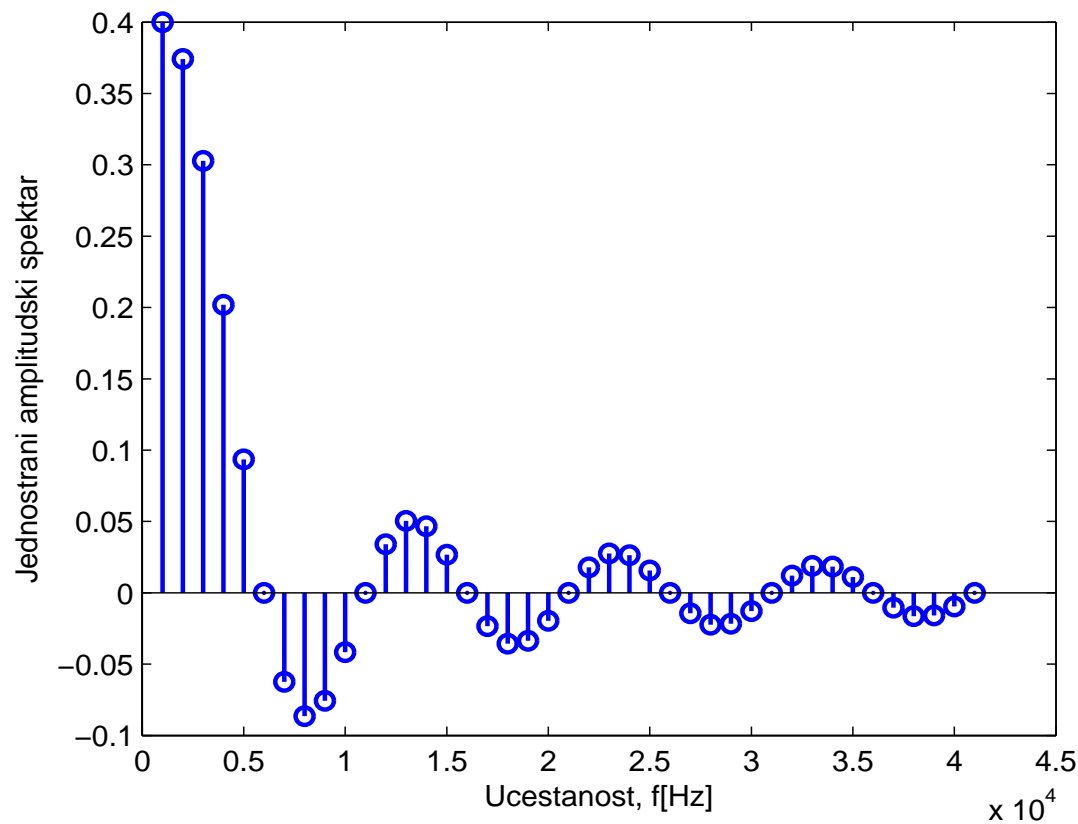
Generisanje diskretizovane sinusoide

- Parametri – perioda $T=1/f_0$, amplituda A , učestanost odabiranja f_s .
- U ovom primeru – $T=1\text{ms}$, $A=1\text{V}$, $f_s=100f_0$.

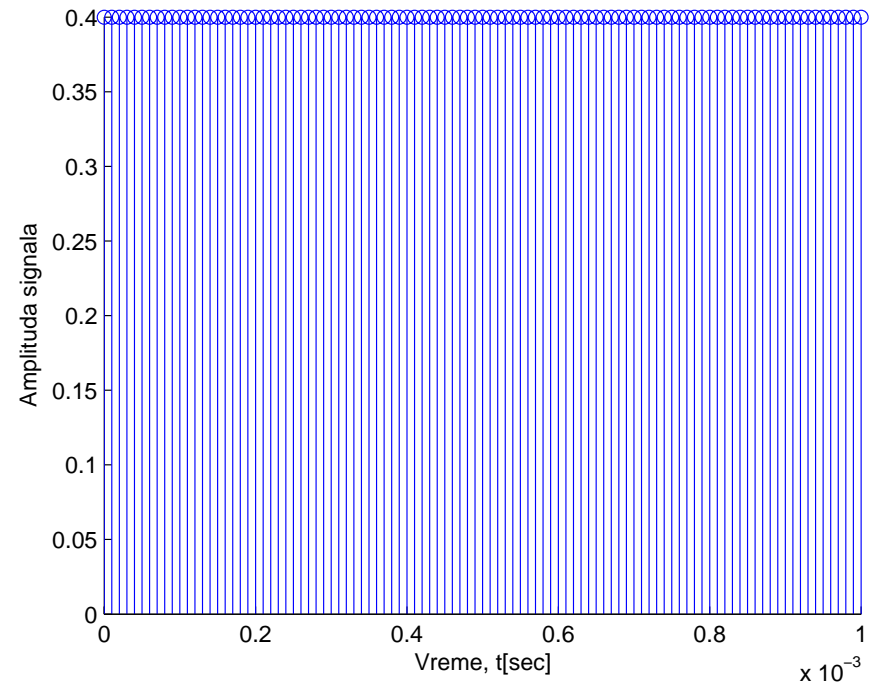
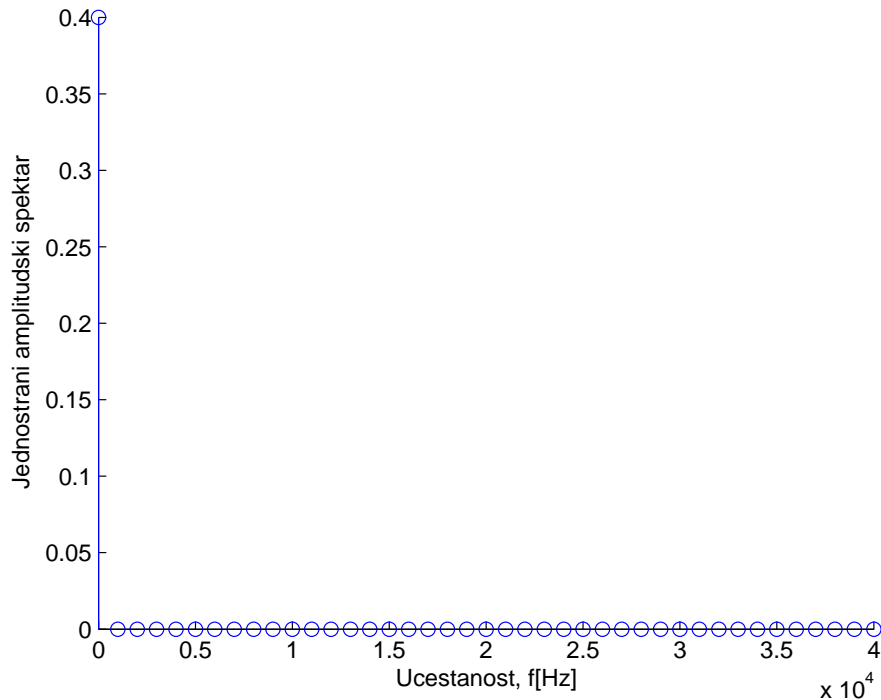
Spektar signala

- Jednostrani spektar periodične povorke pravougaonih impulsa, faktor režima $T=1\text{ms}$, $\tau/T=0.2$.

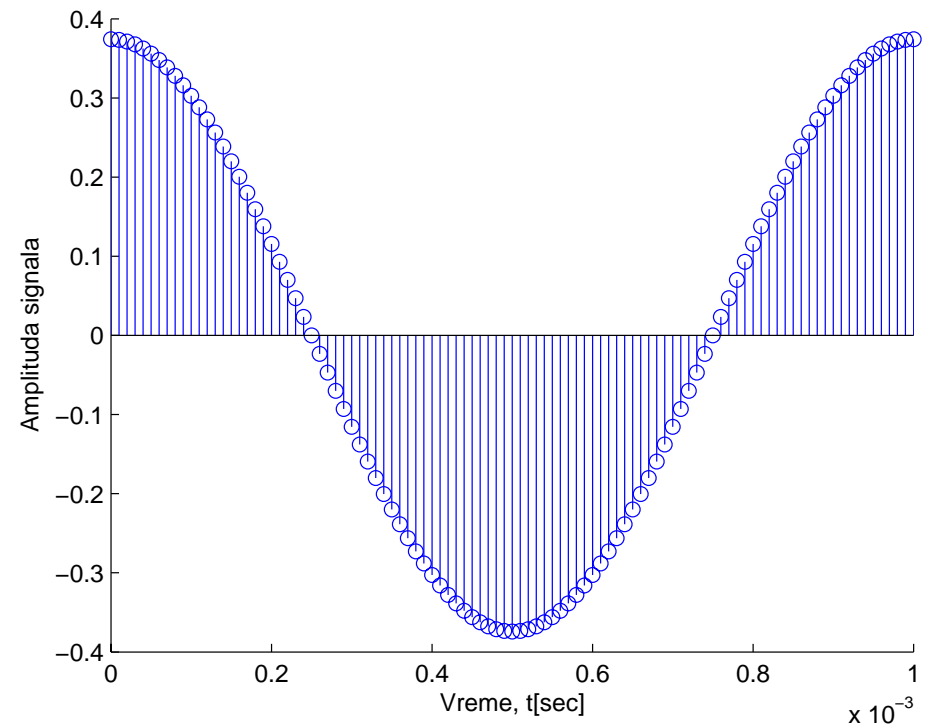
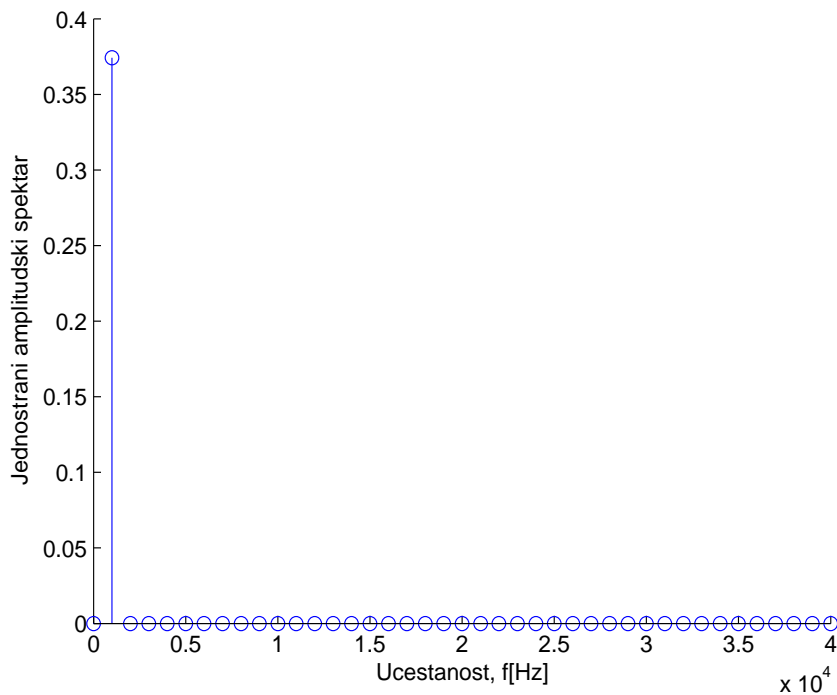
Nulti harmonik

- Nulti harmonik opisuje jednosmernu komponentu:
  - Ona ima učestanost ravnu nuli
  - Vrednost (amplituda) jednosmerne komponente je $|X(0)|=0.4$.

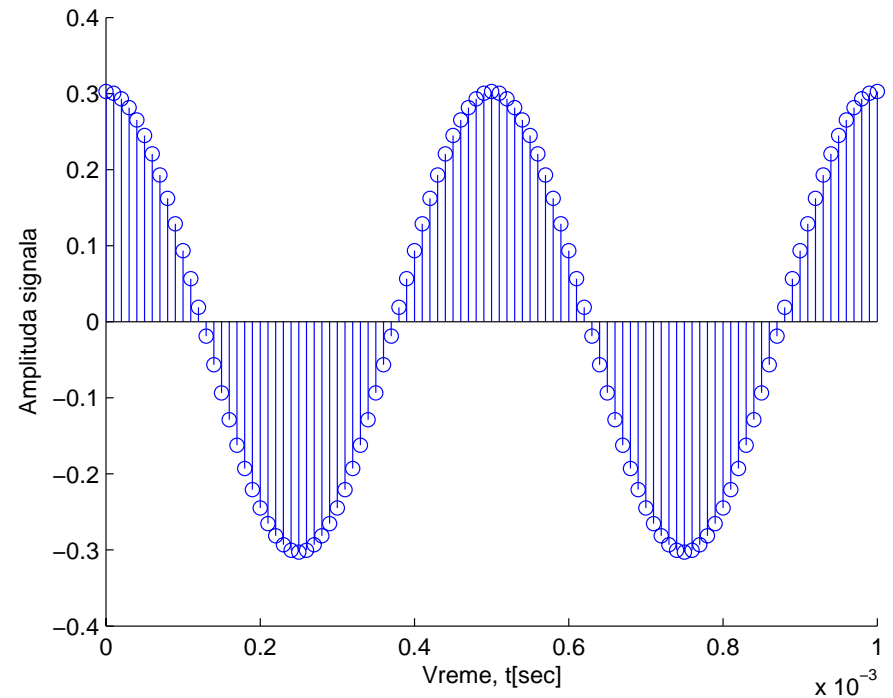
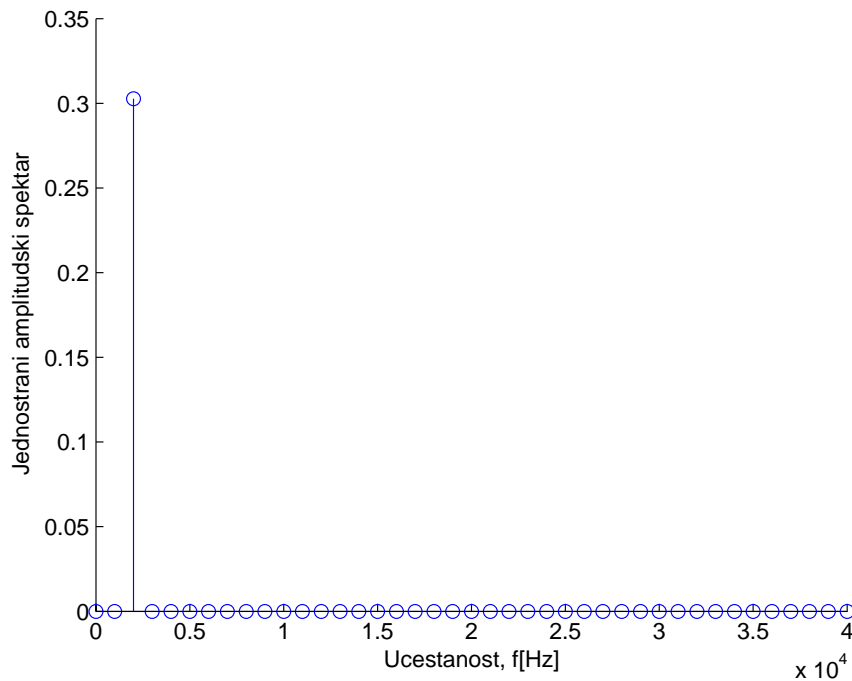
Prvi harmonik

- Prvi harmonik opisuje prostoperiodičnu komponentu (kosinus):
  - Ona ima učestanost $f_0=1\text{kHz}$.
  - Amplituda prvog harmonika je $|X(1)|=0.3742$.

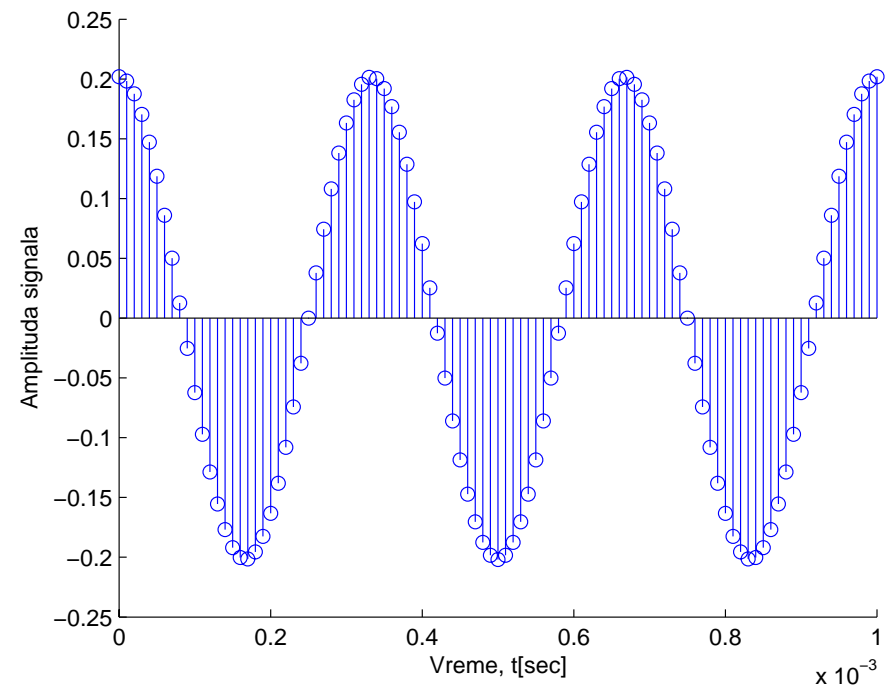
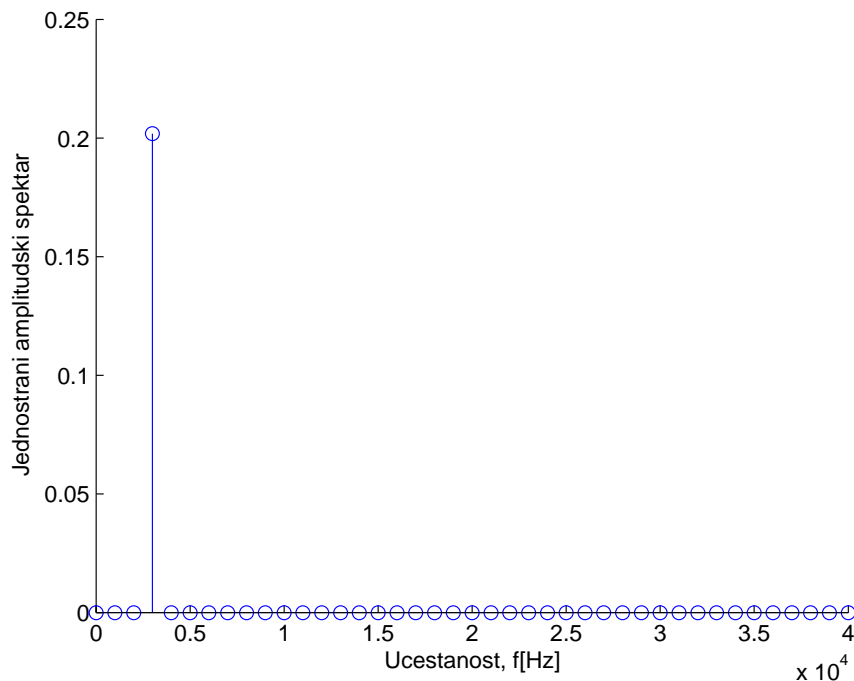
Drugi harmonik

- Drugi harmonik opisuje prostoperiodičnu komponentu (kosinus):
  - Ona ima učestanost $2f_0=2\text{kHz}$.
  - Amplituda drugog harmonika je $|X(1)|=0.3027$.

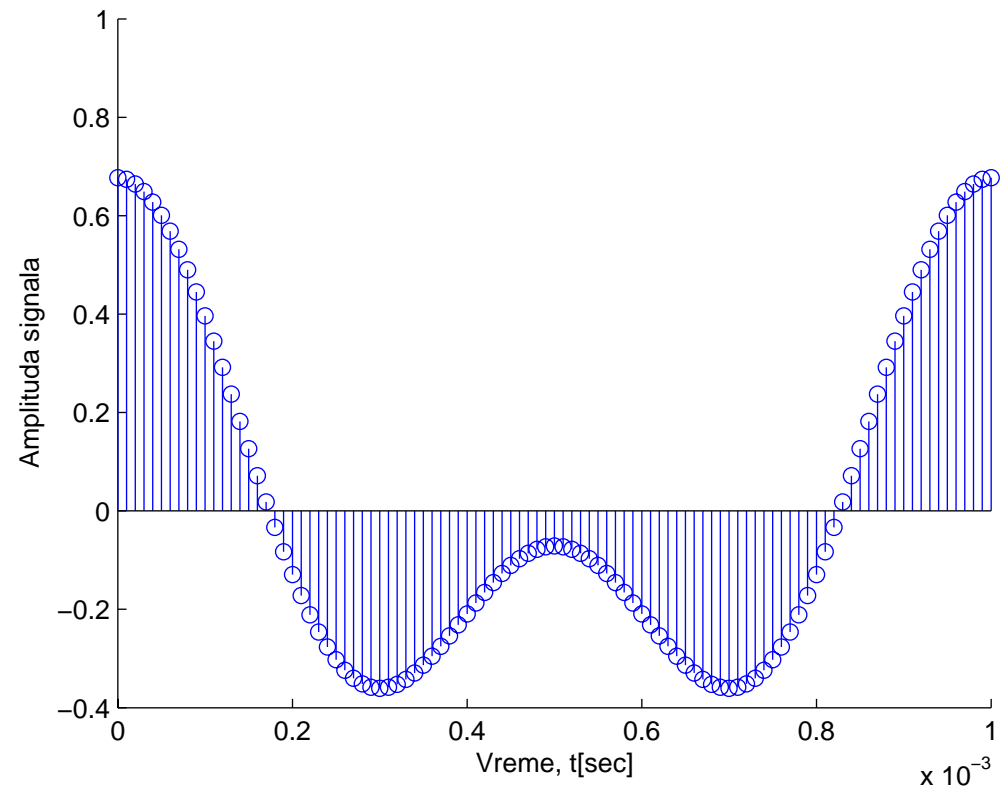
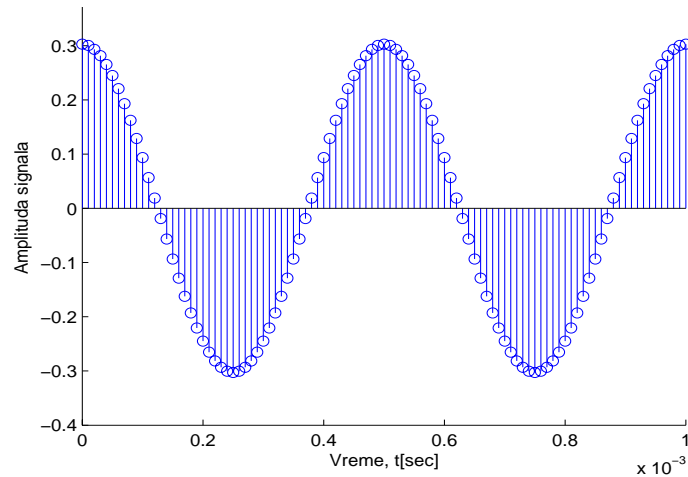
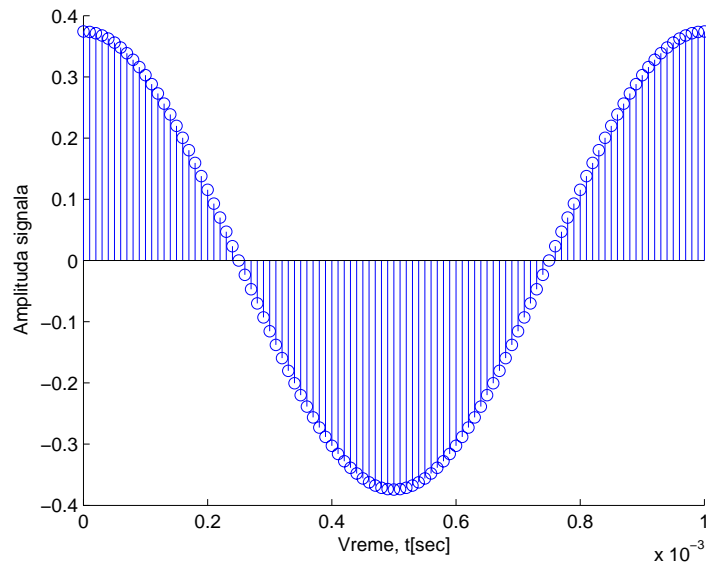
Treći harmonik

- Treći harmonik opisuje prostoperiodičnu komponentu (kosinus):
  - Ona ima učestanost $3f_0=3\text{kHz}$.
  - Vrednost (amplituda) jednosmerne komponente je $|X(1)|=0.2018$.

Zbir dve sinusiode

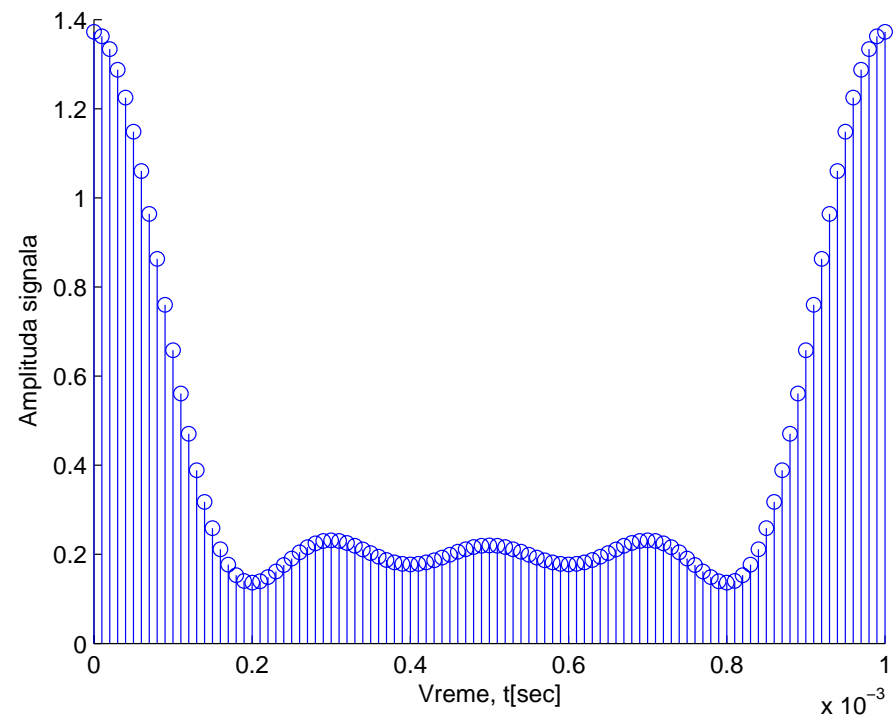
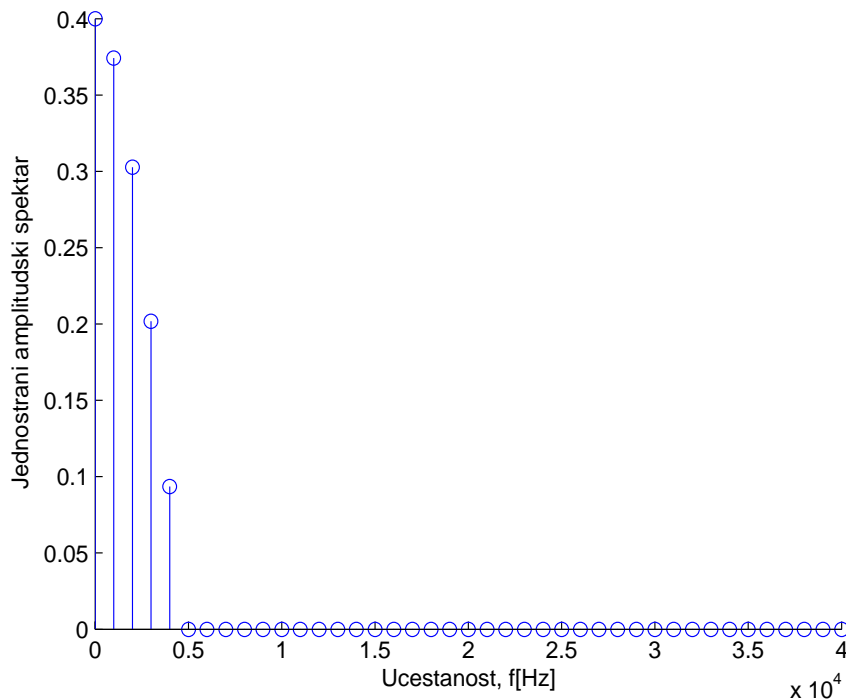
- Zbir dve sinusoide odbirak po odbirak:

Zbir prvih pet harmonika (uključujući i nulti)

- Zbir jednosmerne komponente i četiri sinusoide učestanosti f_0 , $2f_0$, $3f_0$ i $4f_0$ (amplitude sinusoide određene su vrednostima komponenti jednostranog amplitudskog spektra signala).
- Zbir je po principu odbirak po odbirak:

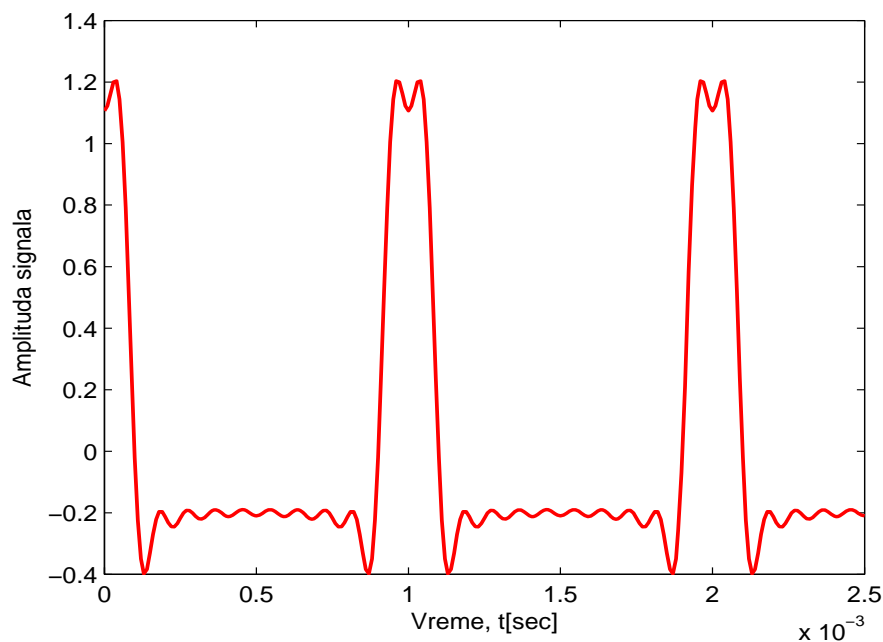
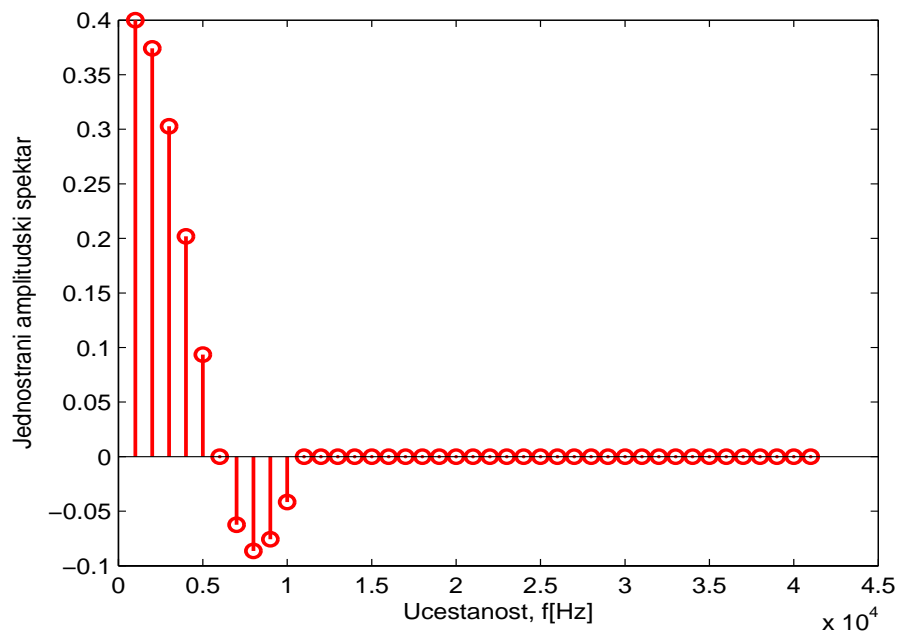
Linearni sistemi

- Ako na ulazu sistema za prenos postoji nekakav signal $x(t)$, on se naziva **pobuda**.
- Signal $y(t)$ koji se pojavi na njegovom izlazu je tada **odziv**.
- Sistem za prenos se tada posmatra kao crna kutija (*black box*) koja je **potpuno opisana pobudom i odzivom**.

Propuštanje povorke pravougaonih impulsa kroz NF filter, $f_N=10\text{kHz}$

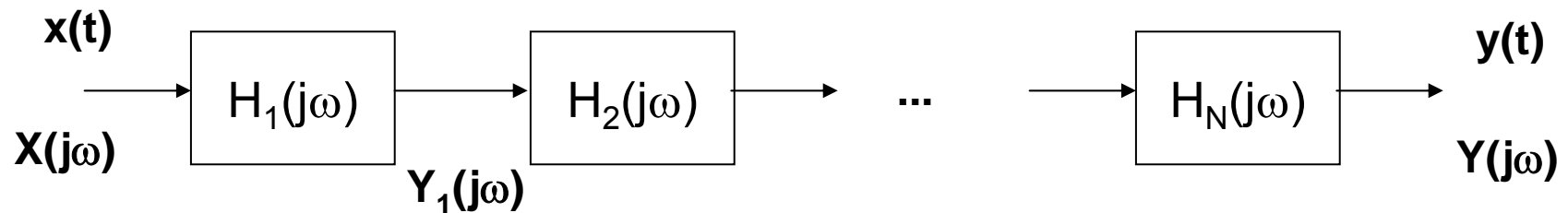
- Granična učestanost filtra pokazuje koje komponente signala $x(t)$ se sadrže u signalu $y(t)$.
- Zbog odsecanja nekih komponenti, signal na izlazu je izobličen.

Tipovi izobličenja

- **Amplitudska izobličenja**
  - idealno je da amplitudska karakteristika bude ravna
  - amplitudska karakteristika u praksi najčešće nije savršeno ravna u delu od interesa.
- **Fazna izobličenja**
  - idealno je da fazna karakteristika bude linearna
  - fazni pomeraj pojedinih spektralnih komponenti nije ravnomeran pa signal nije samo zakašnjen, već npr. može biti i “razliven”.
- **Ekvalizacija** – “izravnjavanje amplitudske karakteristike” pomoću filtera u predajniku i prijemniku
  - Preemfazis i postemfazis
  - Adaptivna ekvalizacija

Kaskadne veze (serijska veza)

$$Y_1(j\omega) = H_1(j\omega)X(j\omega)$$

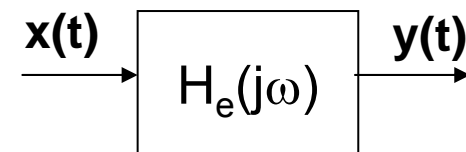
$$Y_2(j\omega) = H_2(j\omega)Y_1(j\omega) = H_1(j\omega)H_2(j\omega)X(j\omega)$$

$$\vdots$$

$$Y(j\omega) = H_N(j\omega)Y_{N-1}(j\omega)$$

$$Y(j\omega) = \prod_{i=1}^N H_i(j\omega)X(j\omega)$$

$$H_e(j\omega) = \frac{Y(j\omega)}{X(j\omega)} = \prod_{i=1}^N H_i(j\omega)$$

Kaskadne veze (amplitudska i fazna karakteristika)

- Komponente ekvivalentne funkcije prenosa

$$|Y(j\omega)| = A_e(\omega) |X(j\omega)|$$

$$|H_e(j\omega)| = A_e(\omega) = \prod_{i=1}^N |H_i(j\omega)| = \prod_{i=1}^N A_i(\omega)$$

$$\theta_e(\omega) = \sum_{i=1}^N \theta_i(\omega)$$

- Karakteristika slabljenja:

$$a(\omega) = 20 \log \frac{1}{A(\omega)} \quad [\text{dB}]$$

$$a_e(\omega) = 20 \log \frac{1}{A_e(\omega)} = \sum_{i=1}^N a_i(\omega) \quad [\text{dB}]$$